

**ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรม
ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 2**

สุจิตรา ทิพย์บุรี^{1*}

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูในโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 2 จำนวน 123 คน เครื่องมือการวิจัย คือแบบสอบถาม (Likert Scale) มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1.ครูโรงเรียนอนุบาลเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 2 มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านความมีเมตตา กรุณา มุทิตาและอุเบกขา โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของการบริหารงานพบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านธุรการและการเงิน ด้านกิจการนักเรียน ด้านวิชาการ และด้านบุคลากร

2. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศและระยะเวลาในการปฏิบัติงานพบว่า ครูที่มีเพศและระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกันมีความพึงพอใจในการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

คำสำคัญ : ความพึงพอใจของครู การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรม พรหมวิหาร 4

¹ ผู้รับใบอนุญาต/ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลโชตนันท จังหวัดนนทบุรี

อาจารย์พิเศษสาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม

*ผู้ติดต่อหลัก e-mail: shotanan59@gmail.com

TEACHERS’ SATISFACTION TOWARD BRAHMAVIHARA DHAMMA BASED ADMINISTRATION OF PRIVATE KINDERGARTENS UNDER NONTHABURI EDUCATION SERVICE AREA 2

Sujittra Tipburi^{1*}

Abstract

This research aims to study the satisfaction of teachers towards Brahnavihara Dhamma based administration of kindergartens under Nonthaburi Elementary Education Service Area 2, and compare the teachers’ satisfaction of teachers based on their genders and length of time working. The samplings used in the study were 123 teachers in private kindergartens under Nonthaburi Elementary Education Service Area 2. The data were collected through 5-rating scale questionnaires with 0.92 reliability and were analyzed by frequency, mean, standard deviation and one-way ANOVA test.

The results showed that:

1. The satisfaction of teachers in private kindergartens under Nonthaburi Elementary Education Service Area 2 was in the high level in overall, such as Matta, Karuna, Mudita, and Upekkha. In details, the highest level was on the buildings, followed by community relations, administrative and financial affairs, student activities, academic respectively, and personnel.

2. The teachers with different genders and length of time working had no significantly different level of satisfaction towards Brahnavihara Dhamma based administration of kindergartens. It was not follow the suggestion.

Keywords : Satisfaction of teachers, The administration based on Brahnavihara Dhamma, Brahnavihara Dhamma 4

¹ Owner/Principal of Shotanan kindergarten, Nonthaburi, Department of Principles of Education, Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University, Nakhon Pathom

*Corresponding author, e-mail: shotanan59@gmail.com

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 21) ส่งผลให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ดูแลกำกับติดตามการศึกษาเอกชน ได้กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจเพื่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนภายใต้คำกล่าวที่ว่า “การศึกษาที่หลากหลาย เพื่อคุณธรรม และคุณภาพของคนไทยยุคใหม่” (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2554, คำนำ) โดยนโยบายส่งเสริมการศึกษาดังกล่าวที่ทุกระดับทั้งปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ต้องนำไปพัฒนาคุณภาพโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป โดยเฉพาะการปฏิรูปกระบวนการพัฒนาครูที่มีอยู่ควบคู่กับการปรับปรุงกระบวนการผลิตครู เพื่อให้ได้คนดีคนเก่งมาเป็นครู และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กับการพัฒนาวิชาการของครู อีกทั้งยังต้องเสริมสร้างความพร้อมในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดแก่ครูทุกคนด้วย

จากรายงานการศึกษาพบว่าในปี พ.ศ. 2554 มีโรงเรียนเอกชนนำร่องโดยนำหลักพรหมวิหารธรรม อันได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการงานโรงเรียนในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านบุคลากร ด้านธุรการและการเงิน ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน จนเป็นที่ประจักษ์ของสังคม ซึ่งการบริหารงานที่ดี มีคุณภาพ ทำให้โรงเรียนได้รับการคัดเลือกและได้รับรางวัลให้เป็นโรงเรียนรางวัลพระราชทาน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลจุติพร อำเภอปากเกร็ด และโรงเรียนกสินธรณ์ชัยเตอร์ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เป็นต้น (สุจิตรา ทิพย์บุรี, 2555, หน้า 200) จากนั้นต่อมาจึงมีโรงเรียนอื่นๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ได้นำหลักพรหมวิหารธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการจนได้รับการคัดเลือก และได้รับรางวัลให้เป็นโรงเรียนรางวัลพระราชทาน อีกเป็นจำนวนถึง 20 โรงเรียน ซึ่งล้วนแต่เป็นโรงเรียนในเขตการศึกษาจังหวัดนนทบุรีทั้งสิ้น จึงกล่าวได้ว่าความพอใจในการทำงานเป็นความรู้สึก ชอบ พอใจ หรือเต็มใจที่จะร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน มีความสุขในการทำงาน รวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานนั้น (รจนา เตชะศรี, 2550, หน้า 12)

ความพึงพอใจจึงเป็นปัจจัยในการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนที่ส่งผลต่อความสำเร็จของงานและการบริหารจัดการโรงเรียน รวมทั้งสร้างความสุขให้แก่เพื่อนร่วมงาน โรงเรียนใดก็ตามหากบุคลากรไม่มีความพึงพอใจในการทำงานก็จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผลงานและการปฏิบัติงานต่ำ คุณภาพของงานจะลดลง เมื่อมีการขาดงาน ลาออกจากงาน และปัญหาทางวินัยได้อีกด้วย แต่ในทางตรงกันข้ามหากโรงเรียนใดมีความพึงพอใจในการบริหารงานสูง ย่อมส่งผลบวกต่อการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ความพึงพอใจในการทำงานยังเป็นเครื่องหมายแสดงถึงความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานและภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ฉะนั้นหากโรงเรียนใดเห็นถึงความสำคัญของการสร้างความพึงพอใจในการทำงานให้เกิดขึ้นในโรงเรียนกับครูและบุคลากรใน

โรงเรียนของตน และมีความเข้าใจในการปฏิบัติงานแล้ว ย่อมจะพบกับความสำเร็จตามนโยบายที่มีไว้ทั้งสิ้น อีกทั้งจำต้องตระหนักอยู่เสมอว่าความพึงพอใจนั้นสามารถเปลี่ยนได้ตลอดเวลาตามสถานการณ์หรือตามเวลา

ในทางพระพุทธศาสนามีหลักพุทธธรรมที่สามารถนำมาพัฒนาหลักขององค์การให้เกิดความสามัคคี จัดความขัดแย้ง และช่วยให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามเป้าหมายหลายหลักธรรม แต่ในการทำงานร่วมกันย่อมจะมีความขัดแย้งกันบ้าง ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนในทุกระดับจำเป็นจะต้องมีคุณธรรมประจำใจ มีความซื่อสัตย์ และสิ่งที่ขาดไม่ได้คือความมีเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “พรหมวิหารธรรม” ซึ่งเป็นคุณธรรมอันประเสริฐในการบริหารงาน แต่การบริหารงานที่ผ่านมาในอดีตของโรงเรียนอนุบาลเอกชนยังไม่เห็นเด่นชัดว่าผู้บริหารได้นำหลักธรรมใดไปใช้ในการบริหารงานโรงเรียนทางด้านต่างๆ จนเกิดผลเชิงประจักษ์ (อ้างแล้วในสุจิตรา ทิพย์บุรี, หน้า 201) อีกทั้งในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนั้น ผู้วิจัยพบว่าข้อมูลการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเอกชนด้วยหลักพรหมวิหารธรรมนั้นมีน้อยมาก ซึ่งส่วนใหญ่ของงานวิจัยที่ศึกษาค้นพบจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาทั้งสิ้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเอกชนและเป็นผู้ที่มีส่วนในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียนอนุบาลเอกชนจึงมีความสนใจและตั้งใจจะศึกษาเรื่องความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
2. เพื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำแนกตามเพศและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปีการศึกษา 2557 รวม 60 โรงเรียน จำนวนประชากร 180 คน ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอแกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 123 คน ทำการสุ่มครูในโรงเรียนอนุบาลเอกชนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

2. ด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ประกอบด้วยหลักพรหมวิหารธรรม ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านบุคลากร ด้านธุรการและการเงิน ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ตัวแปรตาม คือ เพศ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครู

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิจัย

การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 พบว่า ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เรียงตามอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ความมีเมตตา ความมีกรุณา ความมีมุทิตา และความมีอุเบกขา เมื่อพิจารณาในรายละเอียดความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานพบว่า ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เรียงตามอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์ชุมชน ด้านธุรการและการเงิน ด้านกิจการนักเรียน ด้านวิชาการและด้านบุคลากร ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพระอุเทน อุเทน (สำรวจกุล) (2555) ที่ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอนมพวน จังหวัดกาญจนบุรี ที่พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตร ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ

ส่วนการอภิปรายผลรายด้าน มีปรากฏดังต่อไปนี้

1. งานด้านวิชาการ

จากการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 งานด้านวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีหลักอุเบกขาธรรมในการวางแผนงานของโรงเรียน วางตัวเป็นกลางไม่ก้าวร้าวในหน้าที่ของครูผู้สอน เพราะทราบว่าครูมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของวิชาอย่างถ่องแท้ มีความสามารถในการอธิบายขยายความให้เข้าใจได้ง่าย และมีความเป็นกัลยาณมิตรแก่ผู้เรียนด้วยเมตตาธรรม ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องเอาใจใส่อย่างจริงจังในงานด้านวิชาการของโรงเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bloom S.Benjamin (1956, p.89-96) ได้อธิบายความหมายของ“ความรู้” หมายถึงพฤติกรรมและสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเน้นการจำ ไม่ว่าจะเป็นการระลึกถึงหรือระลึกได้ก็ตาม เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอันสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ โดยเริ่มต้นจากการรวบรวมสาระต่างๆ เหล่านั้น จนกระทั่งพัฒนาไปสู่ขั้นที่มีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นต่อไป

โดยความรู้นี้อาจแบ่งออกเป็นความรู้เฉพาะสิ่ง ความรู้ในเรื่องระเบียบการ และความรู้เรื่องสากล เป็นต้น ส่วน “ความเข้าใจ” หมายถึงความเชื่อหรือความนึกคิด หรือการสำนึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางดีและทางไม่ดี ความรู้ความเข้าใจนี้เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดจากกลุ่มสังคมมาสู่ตัวบุคคลได้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระชนะ ชยธมโม (ชนะชัย) (2554) ที่ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้บริหาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านจัดสื่อการเรียนรู้อ

2. งานด้านกิจการนักเรียน

จากการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 งานด้านกิจการนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีหลักคุณธรรมมอบความไว้วางใจแก่ครูในการจัดให้มีกิจกรรมปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนใหม่ของโรงเรียนอนุบาล โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการเรียนการสอนด้วยตนเอง และมีการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนและครูตั้งแต่เริ่มแรก

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมศิลป์ ลิมประสิทธิ์ (2551) ที่ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารสถานศึกษาเพื่อคุณค่าทางสังคม ที่พบว่า ครูได้รับความไว้วางใจในการประชุมวางแผนงานโรงเรียน พัฒนาการเรียนการสอน และมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานในทุกด้าน ตลอดจนการให้เกียรติยกย่องชมเชยบุคลากรในโรงเรียนต่อองค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ

3. งานด้านบุคลากร

จากการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 งานด้านบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรด้วยความมีเมตตาและมุทิตาเป็นที่ตั้ง

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณิกานต์ โชติรัตน์ (2550) ที่ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานโรงเรียนโชคชัยรังสิต จังหวัดปทุมธานี ที่พบว่า นโยบายของโรงเรียนที่จัดให้มีการติดตามประเมินผลการทำงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่องและเป็นระยะ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จสู่เป้าหมาย

4. งานด้านธุรการและการเงิน

จากการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 งานด้านธุรการและการเงินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการจัดทำบัญชีลงเวลาการปฏิบัติงานและการลาหยุดของบุคลากร ตลอดจนการเบิกจ่ายงบประมาณในด้านต่างๆ ด้วยความกรุณา เพื่อให้งานเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมณชยา ศานต์สุทธิกุล (2556) ที่ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจและแนวทางสนองความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติของครูเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 7 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ และยังสอดคล้องกับโรงเรียนที่ให้ความสำคัญด้านบัญชีและการเงินตรงกับที่ จำรัส นองมาก (อ้างถึงในนิชกานต์ โชติรัตน์, 2550) ได้กล่าวไว้ว่า งานธุรการและการเงินเป็นงานที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อบริหารหน่วยงานต่างๆ ของโรงเรียนให้สามารถดำเนินงานไปตามจุดมุ่งหมายหรืองานที่ต้องการ งานธุรการและการเงินจึงเปรียบเสมือนส่วนที่คอยประสานและสนับสนุนให้โรงเรียนสามารถดำเนินไปสู่จุดหมายด้วยความราบรื่น

5. งานด้านอาคารสถานที่

จากการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 งานด้านอาคารสถานที่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ทำให้ความสำคัญกับแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน จึงมีการจัดอาคารเรียนและอาคารประกอบให้อยู่ในสภาพสวยงาม ร่มรื่น สะอาดและปลอดภัยอยู่เสมอ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงกมล บุตรแก้ว (2552) ที่ทำวิจัยเรื่อง การจัดทำสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ที่พบว่า การจัดทำสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน ด้านการให้บริการเทคโนโลยีเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ทุกรูปแบบ และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกอาคาร

6. งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

จากการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีความเมตตาให้ความสำคัญแก่ครูในทุกด้าน มีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ มีการประเมินอย่างเป็นระบบ ชมเชยและให้รางวัลแก่ผู้ที่มีผลงาน ถือเป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแบบมีส่วนร่วม

ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินการของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2548) กล่าวว่า ความสัมพันธ์กับชุมชนมีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ 2 ทาง คือ ทั้งโรงเรียนและชุมชนมีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ งานความสัมพันธ์กับชุมชนจึงเกี่ยวพันอยู่กับการดำเนินการเพื่อให้โรงเรียนสามารถแสดงบทบาทของการให้และการรับร่วมมือสนับสนุนและช่วยเหลือกันอย่างเต็มที่ เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมลศิลป์ ลิ้มประสิทธิ์ (2551) ที่ทำวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารสถานศึกษาเพื่อคุณค่าทางสังคม ที่พบว่า การเรียนการสอนไม่จำเป็นต้องมาเรียนที่โรงเรียนอย่างเดียว อาจจะเรียนรู้นอกห้องเรียน หรือทำกิจกรรมโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์ให้เยาวชนได้เรียนรู้และศึกษาถึงวิถีความเป็นไทย ปลูกฝังให้รักท้องถิ่น

และรักษาวัฒนธรรมที่มี นี่คือแหล่งความรู้ที่ชุมชนสามารถเข้ามามีบทบาทร่วมกับโรงเรียน

ส่วนการที่ผลวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้ง 2 ข้อนั้นอาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ได้รับการฝึกอบรมพัฒนาทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติในเรื่องการบริหารและหลักพุทธธรรมมาบ้างแล้ว จึงมีความรู้ความเข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมต่อการบริหารจัดการงานโรงเรียนทั้ง 6 ด้านเป็นอย่างดีจนเกิดความพึงพอใจ ทำให้ผลวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานต้นสังกัดควรตระหนักและพิจารณานำเอาหลักพุทธธรรมอื่นๆ ดังเช่น ปัญญาคุณธรรม อิทธิบาทธรรมซึ่งมีปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎกมาประยุกต์ใช้ต่อการบริหารจัดการงานโรงเรียนทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน

ควรพิจารณาความพึงพอใจในหน้าที่การงานของครูต่อการบริหารจัดการแนวพุทธที่เกิดขึ้นผลสำเร็จด้วยการสร้างขวัญและกำลังใจเชิงบวกให้ ดังเช่น การเลื่อนตำแหน่ง การขึ้นเงินเดือน การประกาศเกียรติคุณ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการเก็บข้อมูลโดยการใช้เครื่องมือประเภทอื่นๆ ด้วย นอกจากการใช้แบบสอบถาม ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกต และการประชุมกลุ่ม เป็นต้น โดยเฉพาะในเรื่องความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษาที่ละเอียดมากยิ่งขึ้นไปกว่านี้

ควรทำการศึกษาในเรื่อง กลยุทธ์การสร้าง ความพึงพอใจของครูด้วยหลักพุทธธรรม เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความร่วมมือในโรงเรียนต้นแบบต่างๆ ที่ประสบความสำเร็จในด้านการบริหารจัดการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์อักษรไทยกรุงเทพมหานคร.

กรมศิลป์ ล้อมประสิทธิ์. (2551). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรม

ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อคุณค่าทางสังคม. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร:

เทพเนรมิต.

นิชกานต์ โชติรัตน์. (2550). ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานโรงเรียนโชคชัยรังสิต จังหวัด

ปทุมธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.

- ดวงกมล บุตรแก้ว. (2552). การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- พระชนะ ชยธมโม (ชนะชัย). (2554). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10. วิทยานิพนธ์ ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระอุเทน อุเทโน (สำรวยกุล). (2555). ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- มณชา ศานต์สุทธิกุล. (2556). ความพึงพอใจและแนวทางสนองความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รจนา เตชะศรี. (2550). ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุจิตรา ทิพย์บุรี. (2555). หลักพุทธธรรมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนรางวัลพระราชทาน. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2548). กลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษากับความสัมพันธ์ชุมชน. เอกสารประกอบการบรรยาย. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2554). รายชื่อโรงเรียนเอกชนทั่วประเทศ พ.ศ. 2554. กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารงาน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี. (2557). ทำเนียบสถานศึกษา ปีการศึกษา 2558. นนทบุรี : กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ.
- Bloom S. Benjamin. (1956). Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I : The Cognitive Domain. New York: David McKay Co Inc.
- Krejcie , Robert V. and Daryle W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Seillities. Educationa And Phycholigical Measurement.